

ATMOSFERE SALINAN SERA GAZLARI

Oğuz Ayhan – YKS Teknik Hizmetler Yöneticisi

Atmosfere salınan sera gazları dünyamızı her geçen gün daha fazla tehdit etmektedir.

- Peki dünya 1 derece daha ısınır mı ganj nehri kurur mu?
- 2 derece daha ısınır mı gezegenimize yansımaları ne olur?
- 3 derece ısınır mı ormanlar ve okyanuslar ne gibi de işime uğrar, 5 derece ısınır mı buzul çağına girilir mi?

Dünya her geçen gün ısınıyor. Dünya sadece son 50 yılda 0.5 derece ısındı. Küresel ısınma riski her geçen gün gezegenimizi daha da risk altına almaktadır.

Tüm bunların sebebi, felaket senaryosunu her geçen gün daha da gerçeğe yakınlaştıran sera gazlarının atmosfere salınımı diyoruz ...

Gezegenimiz korumamız ve derhal önlem alabilmemiz için tehlikeyi tanımamız ve kavramamız şart...

Peki nedir bu sera gazları?

Güneşten gelen ışınlar atmosferden geçerek yeryüzünü ısıtır. Atmosferdeki gazlar, yeryüzündeki ısının bir kısmını tutar ve yeryüzünün ısı kaybını engeller. Bu sayede suların ısı dengede kalır, nehir ve okyanusların donması engellenmiş olur. Bu şekilde oluşan atmosferin ısıtma ve yalıtma etkisine "sera etkisi" denir. Sera etkisine neden olan ise sera gazlarıdır. Bu gazlar karbondioksit, metan, ozon, kloroflorokarbon gibidir. En bol bulunan ve atmosferde kalma süresi en uzun olan karbondioksit küresel ısınmanın sorumlusu olan en temel gazdır. İnsanlar bu gazdan yılda 25 milyar ton salarak gezegenimizin sıcaklığını tehlikeli düzeylere getirmektedir ve bir an önce harekete geçmezsek dünyanın büyük bir kısmı seller, kuraklıklar ve korkunç sıcak dalgaları yüzünden yaşanamayacak hale gelecektir. Bu yüzden karbon kirliliğinde ve küresel ısınmada bireyler olarak hepimizin sorumluluğu var. Kendimizden kaynaklanan karbon tüketimini azaltarak yani karbon ayak izimizi düşürerek çözümün bir parçası olabiliriz.

Karbon ayak izi birim karbondioksit cinsinden ölçülen, üretilen sera gazı miktarı açısından insan faaliyetlerinin çevreye verdiği zararın ölçüsüdür, yani siz hayatınızı sürdürürken CO2 açığa çıkmasına neden olan her şeyin çevreye verdiği zarardır ve iki ana parçadan oluşur. Birincisi doğrudan ayak izidir ve evsel enerji tüketimi ile ulaşım (araba, uçak) dahil olmak üzere fosil yakıtların yanmasından ortaya çıkan doğrudan CO2 emisyonlarının ölçüsüdür. İkincisi ise dolaylı yani kullandığımız ürünlerin tüm yaşam döngüsünden bu ürünlerin imalatı ve en sonunda bozulmalarıyla ilgili olan dolaylı CO2 emisyonlarının ölçüsüdür. Hem CO2 miktarını azaltarak küresel ısınmayı engellemek için, hem de tükenen enerji kaynaklarıyla birlikte elimizdeki enerji kaynaklarını daha uzun süre kullanabilmek için **enerjiyi verimli** kullanmalıyız. Bu aşamada dikkat edebileceğimiz bazı noktalar ise alttaki gibi sıralanmıştır. Yenilenebilir kaynaklardan (rüzgar ve hidroelektrik gibi) elektrik üreten bir yeşil enerji elektrik şirketine abone olun; böylelikle elektrikten kaynaklanan karbon ayak izi katkınızı sıfıra indirebilirsiniz.

- Kullanmadığınız cihazlarınızı tamamen kapatın (ışıklar, televizyon, DVD çalıcı, Hi Fi, bilgisayar, vs.).
- Kaloriferin ısısını biraz azaltın (birkaç derece aşağısını deneyin).
- Sıcak suyun ısısını biraz azaltın (iki derecelik bir düşüş bile büyük bir fark oluşturacaktır).
- Kaloriferin zamanlayıcı ayarını kontrol edin; işe gittiğinizde evi ısıtmanın bir anlamı yoktur.
- Bulaşık ve çamaşır makinenizi tam yükte çalıştırın; bu şekilde su, elektrik ve deterjan tasarrufu sağlarsınız.
- Çaydanlığa kullanacağınız kadar su doldurun.
- Cep telefonunuz şarj olur olmaz şarjdan alın.
- Düzenli aralıklarla buzdolabınızın/derin dondurucunuzun buzunu çözün.
- Haftalık alışverişi tek seferde yapın.
- Çamaşırlarınızı makinede kurutmak yerine asarak kurutun.
- Spor salonuna arabayla gitmek yerine koşmayı tercih edin.

Kaynak: Karbon Ayakiziniz, Mark Lynas “ www.karbonayakizi.com”
National Geographic